

Despre formarea profesională (I): Reflecție asupra propriei mele munci

Sfântul Josemaría avea obiceiul să considere cinci aspecte ale formării oferite de Opus Dei: uman, spiritual, doctrinal-religios, apostolic și profesional. Această serie explică impactul acestei formări asupra sfințirii muncii. Ce este această formare profesională dincolo de educație sau ucenicie?

12.04.2022

Un student care finalizează un semestru într-o universitate din străinătate. Un funcționar municipal experimentat. Un designerfreelancer care lucrează de acasă. Un profesor de liceu la începutul unui nou an școlar. Un inginer care a emigrat. O infirmieră care tocmai a obținut cele mai bune condiții de muncă. O persoană afectată de reducerea orelor de lucru și a salariului. O coafeză care și-a închis salonul în timpul pandemiei. Un părinte dedicat creșterii copiilor săi mici. Un tânăr absolvent în căutarea primului său loc de muncă. Aceste situații profesionale și personale, precum și altele, sunt trăite de mulți creștini care, urmându-L pe Isus muncitorul, aplică sfaturile oferite prin formarea în spiritul Opus Dei. Isus, tâmplarul din Nazaret, este modelul lor suprem (Mt 13,54-58).

Viața fiecăruia dintre noi include un drum deja parcurs și un proiect de

viitor, uneori clar, alteori neclar, bucurii și suferințe, decizii bune și mai puțin bune, entuziasme și îndoieli, cu consecințe personale, familiale și sociale. Fiecare dintre noi, cu unicitatea sa, cu propria poveste și circumstanțele specifice, este chemat să sfințească munca, să se sfințească prin muncă și să îi sfințească pe ceilalți în contextul muncii.

Pentru a duce la bun sfârșit această misiune, Sfântul Josemaría insista asupra necesității unei pregătiri adecvate. „Dacă trebuie să fii sare și lumină, ai nevoie de știință și competență” ^[1]. El spunea: „Copilul inimii mele, pentru ca semănatul să fie eficient, trebuie consolidate, simultan, dimensiunea spirituală, cea psihologică și cea profesională” ^[2]. „Nu este suficient să dorești să lucrezi pentru binele comun; pentru ca această dorință să fie eficace, va trebui să formăm bărbați și femei

care să dobândească o pregătire solidă și care, apoi, să îi ajute și pe alții să participe la roadele acestei plenitudini la care au ajuns ei” ^[3].

Opus Dei se angajează să ofere o formare creștină care îmbrățișează toate dimensiunile persoanei, inclusiv dimensiunea profesională. Totuși, pregătirea tehnică și intelectuală, specifică fiecărei profesii, se dobândește în instituțiile de învățământ și în practică, nu în cadrul Lucrării. Opus Dei, în sine, nu oferă cursuri de mentorat, de *competențe* interpersonale sau de marketing personal, ca exemple legate de domeniul profesional. Atunci, în ce constă această formare profesională? În articolele acestei serii se vor dezvolta câteva reflecții pe această temă.

Astăzi, pentru mine: formarea pentru viața mea

Mesajul Sfântului Josemaría despre sfințirea muncii, transformarea lumii din interior și rolul central al profesiei în viața socială îl conduce pe creștin să aprofundeze importanța muncii ca axă a vocației și misiunii sale în mijlocul lumii, cu posibilitățile și provocările acesteia. A consacra lumea lui Dumnezeu din interior, a manifesta încrederea în Evanghelie în propriul mediu, a-i ajuta pe ceilalți și a umaniza structurile sunt câteva manifestări ale identificării laicilor credincioși, prin botez, cu Cristos, preot, profet și rege ^[4].

Toate ocupațiile, de la cele mai stabile și reglementate până la cele mai creative sau cu jumătate de normă, necesită o reflecție din partea celui care le exercită. Există aspecte comune pentru toți, pentru că „demnitatea muncii se bazează pe Iubire” ^[5], „[aceasta] trebuie să fie o ofrandă demnă pentru Creator” ^[6];

„Munca se naște din iubire, manifestă iubirea și este orientată spre iubire” ^[7]. Totuși, alte aspecte sunt profund personale, legate de relația fiecăruia cu Dumnezeu, de spiritul său de ofrandă, unit cu sacrificiul lui Cristos pe Cruce în Sfânta Liturghie, de dorința sa de a sluji și de cunoașterea specificului activității profesionale pe care o desfășoară.

În cadrul complexității muncii profesionale, există două întrebări esențiale, la care doar fiecare persoană în parte poate răspunde:

- Ce înseamnă să sfințesc munca concretă pe care o fac?
- Cum pot realiza acest lucru în circumstanțele precise și actuale ale vieții mele și ale mediului meu?

Pentru un medic oncolog, sfințirea muncii presupune, de exemplu, efortul de a fi la curent cu cele mai

recente descoperiri în domeniu și de a asculta empatic pacientul. Pentru un șofer de autobuz, ar putea însemna modul în care abordează o curbă și zâmbetul oferit călătorilor. Pentru un arhitect, sfințirea muncii poate însemna ascultarea clientului pentru a răspunde nevoilor acestuia, asigurând totodată calitatea și frumusețea soluțiilor. Răspunsul la întrebarea „ce manifestări concrete îmi trezește dorința de a-mi sfinți munca?” va varia în funcție de profesie: un sportiv profesionist, un vânzător într-un supermarket, un *youtuber*, un avocat, un bucătar, un cântăreț de operă, un agricultor, un manager de comunitate, un profesor sau un șofer de cursă lungă.

Chiar și persoanele pensionate, șomere sau afectate de o dizabilitate trebuie să parcurgă propriul drum de reflecție. În afara specificului fiecărei ocupații profesionale, prudența joacă un rol cheie în

dezvoltarea anumitor atitudini și în luarea deciziilor înțelepte.

De exemplu, cineva pe punctul de a se pensiona poate aborda această etapă fie cu nepăsare, fie cu entuziasm. O femeie căsătorită ar putea face față provocărilor maternității într-un mediu care, de multe ori, descurajează sau nu sprijină sarcina și concediul de maternitate. Un economist sau un avocat se poate confrunta cu situații contrare conștiinței sale. În condiții de sărăcie sau instabilitate, un cuplu poate evalua dacă este necesar să emigreze pentru a asigura traiul familiei. Alteori, problema poate fi reducerea programului de lucru pentru a îngriji părinți dependenți, copii sau rude bolnave.

Condițiile juridice, profesionale, economice, educative, sociale sau politice ale fiecărei țări determină un mare număr de facilități și de

dificultăți care survin în viața profesională, iar prudența ajută să le evaluăm și să căutăm mijloace adecvate pentru a lua decizii.

Câteva provocări contemporane

Realitatea, care constituie domeniul muncii, prezintă complexități pe care le trăim toți într-o măsură mai mare sau mai mică. Poate că unele dintre cele mai pertinente provocări de astăzi, expuse mai jos, evidențiază aspectele în care formarea ne poate ajuta să ne sfîșim munca, aici și acum.

De-a lungul anilor, a fost subliniată constant necesitatea unui studiu aprofundat, rezultatul unei reflecții și al unei cunoașteri înțelepte a ceea ce este uman, pentru a contracara superficialitatea și sărăcia pe care le poate aduce predominanța tehnologiei și a specializării excesive. Abundența informației nu implică automat asimilarea contemplării,

reflecției, dialogului sau lecturii valoroase. „Când cineva nu învață să se oprească pentru a observa și evalua ceea ce este frumos, nu este surprinzător că totul devine pentru el un simplu obiect de utilizare și abuz, fără scrupule. În același timp, dacă vrem să obținem schimbări profunde, trebuie să ținem cont de faptul că paradigmele gândirii influențează cu adevărat comportamentele”, a afirmat Papa Francisc ^[8].

O altă provocare a mentalității actuale este regăsirea bucuriei de a împărtăși și bogăția relațiilor umane în fața sufocantei culturi a succesului. Presiunea rezultatelor, autoimpunerea performanței ca măsură a calității, procedurile care dezumanizează și ignoră persoanele sau chiar hărțuirea la locul de muncă pot duce la frustrare, epuizare, eșec, descurajare și, în unele cazuri, chiar la boli mintale. Papa subliniază

necesitatea de a nu pierde din vedere principiile fundamentale: „Să încercăm să creăm spații în care cultura eficienței, a performanței și a succesului să fie însoțită de cultura unei iubiri gratuite și dezinteresate, capabilă să ofere tuturor (...) posibilitatea unei vieți fericite și împlinite” ^[9] —.

De asemenea, în multe cazuri, este dificil să se concilieze timpul și prioritățile. „Familia este principalul punct de testare. Când organizarea muncii o reține ostatică sau îi blochează dezvoltarea, putem spune cu siguranță că societatea umană a început să lucreze împotriva ei înseși!” ^[10] —, avertizează Papa. Dar acest aspect nu se referă doar la familie. Avem nevoie de timp pentru odihnă, pentru a face sport, pentru a vizita un muzeu, pentru a ne întâlni cu prietenii, pentru a colabora cu asociații, pentru a urma un tratament medical, pentru a

participa la un concurs sau pentru a vizita bolnavii. Este nevoie de timp și pentru formare creștină, dar și pentru o relație personală cu Dumnezeu.

În același timp, modul de muncă însuși trece printr-o accelerare a transformării. Procesul de digitalizare continuă să afecteze numeroase sectoare și să genereze noi moduri de lucru: colaborative, bazate pe proiecte, în regim de telemuncă etc. Aspectele pozitive, cum ar fi o mai mare flexibilitate, creativitate și cooperare, coexistă alături de altele mai negative, cum ar fi precaritatea mai mare. Puțini tineri își doresc să înceapă într-o companie pe un post permanent și să rămână până la pensie, așa cum au făcut părinții sau bunicii lor. Totodată, noile platforme digitale facilitează transformarea pasiunilor și cunoștințelor personale într-o bază

pentru o ocupație profesională cu care să-și câștige existența.

Aceste transformări au condus la apariția unor noi profesii, dar, în același timp, inserția profesională este dificilă în multe țări afectate de criza economică. Găsirea unui loc de muncă stabil pentru tineri, reintegrarea profesională după o perioadă de șomaj la o anumită vârstă, recalificarea într-un domeniu care a evoluat rapid sau confruntarea cu o pensionare anticipată sunt câteva dintre situațiile care provoacă cele mai multe dificultăți persoanelor și familiilor.

În sfârșit, este clar că trebuie construite structuri care umanizează munca: legislația muncii, salariile echitabile, condițiile de securitate, contractele corecte, beneficiile sociale și multe alte aspecte trebuie să fie configurate în mod just. O

atenție deosebită trebuie acordată integrării femeii în lumea muncii și în viața publică, pentru a răspunde provocărilor precum discriminarea, discrepanțele salariale și lipsa de protecție a concediilor de maternitate.

O viață integrată, o formare unitară

Pentru a face față acestor provocări – atât personale, cât și legate de contextul muncii în fiecare societate – este necesară o formare unitară și completă, care să implice toate dimensiunile persoanei. De exemplu, cultivarea virtuților precum răbdarea, curajul, smerenia, îndrăzneala și consecvența reprezintă o contribuție esențială la pregătirea pentru provocările din prezent.

Formarea nu trebuie înțeleasă doar ca transmiterea de cunoștințe sau informații, ci mai degrabă ca un

proces personal de dezvoltare, creștere și maturizare, care are ca scop identificarea cu Isus Cristos, om și Dumnezeu, accentuând caracteristicile specifice Opus Dei. Astfel, diferitele fațete ale formării ne ajută să intrăm în legătură cu Dumnezeu prin munca noastră, să descoperim adevărul și binele în profesia noastră, să practicăm virtuțile căutând excelența și să iubim mai mult persoanele cu care interacționăm.

Aceasta înseamnă să ducem o viață caracterizată de iubirea profundă față de libertate, care implică o mare responsabilitate și o dorință personală de îmbunătățire continuă. Această viață este susținută de mijloacele pe care Opus Dei le oferă membrilor săi și tuturor celor care participă la activitățile sale de formare ^[11]. Astfel, proiectul profesional și cel personal sunt

integrate în misiunea la care am fost chemați.

Munca reprezintă coloana vertebrală a realității complete a vieții unei persoane. Prin muncă – care, împreună cu filiația divină, ne poziționează în lume („Nu este El fiul tâmplarului? Mama Lui nu se numește Maria, iar frații Lui: Iacob, Iosif, Simon și Iuda?” ^[12]) – învățăm să fim oameni cu ceilalți și să ne asumăm rolul de pionieri în slujirea celorlalți.

Din acest motiv, munca poate fi abordată din perspectiva tuturor dimensiunilor formării: „Formarea credincioșilor din Opus Dei, care începe odată cu primii pași în Lucrare și continuă până la moarte, include aspecte umane, profesionale, spirituale, apostolice și doctrinare. Aceste aspecte se întrepătrund armonios, reflectând unitatea vieții caracteristică spiritului Opus Dei,

recomandată insistent de Biserică tuturor credincioșilor” ^[13].

Această dezvoltare armonioasă și echilibrată a atitudinilor și virtuților se află la baza unui mod de viață creștină, „pentru că chemarea la sfințenie și la apostolat se realizează desigur în propria noastră muncă profesională și în mediul desfășurării muncii noastre profesionale; prin ea ne susținem pe noi înșine, familiile noastre, și apoi colaborăm să dezvoltăm inițiative pentru binele tuturor; exersăm sacerdoțiul comun creștinilor cu mărturia noastră și relațiile interpersonale” ^[14].

Alături de Sfântul Iosif, patronul muncitorilor, putem redescoperi sensul profund al muncii și importanța acesteia în construirea unei vieți mai bune. „Criza timpurilor noastre, care este una economică, culturală și spirituală, poate reprezenta pentru fiecare

dintre noi o chemare la
redescoperirea sensului, importanței
și necesității muncii” ^[15] .

.....

[1] Sfântul Josemaría, *Drum*, nr. 340.

 [2] Sfântul Josemaría, cf. În timp ce *ne vorbea pe drum*, p. 245.

 [3] Sfântul Josemaría, *Convorbiri*, nr. 73.

 [4] Cf. *Lumen Gentium*, nr. 34-36.

 [5] Sfântul Josemaría, *Este Cristos care trece*, nr. 48.

 [6] Sfântul Josemaría, *Prietenii lui Dumnezeu*, nr. 55.

 [7] Sfântul Josemaría, *Este Cristos care trece*, nr. 48.

[8] Francisc, *Laudato Si*, nr. 215.

[9] Francisc, *Discurs la întâlnirea cu episcopii*, Tokyo, 23-XI-2019.

[10] Francisc, Audiență generală, 19-VIII-2015.

[11] Cf. Prelatura Sfintei Cruci și Opus Dei, *Ratio Institutionis*, Roma, 2007, nr. 8.

[12] Mt 13,55.

[13] Prelatura Sfintei Cruci și Opus Dei, *Ratio Institutionis*, Roma, 2007, nr. 4.

[14] Id., nr. 6.

[15] Francisc, *Patris Corde*, nr. 6.

Teresa Escobar

Jerry Wang / Unsplash

.....

pdf | document generat automat din
[https://opusdei.org/ro-ro/article/despre-](https://opusdei.org/ro-ro/article/despre-formarea-profesionala-i-reflectie-asupra-propriei-mele-munci/)
[formarea-profesionala-i-reflectie-](https://opusdei.org/ro-ro/article/despre-formarea-profesionala-i-reflectie-asupra-propriei-mele-munci/)
[asupra-propriei-mele-munci/](https://opusdei.org/ro-ro/article/despre-formarea-profesionala-i-reflectie-asupra-propriei-mele-munci/)
(15.02.2026)